



EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta

2013/2177(INI)

13.1.2014

LAUSUNTO

työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnalta

teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnalle

kilpailukykyistä ja kestävä eurooppalaista terästeollisuutta koskevasta
toimintasuunnitelmasta
(2013/2177 (INI))

Valmistelija: Patrick Le Hyaric

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- ottaa huomioon Euroopan elin- ja työolojen kehittämiskeskuksen (Eurofound) vuonna 2009 toteuttaman terästeollisuuden eurooppalaisten työmarkkinajärjestöjen edustavuustutkimuksen¹;
- A. ottaa huomioon teräsalan jatkuvat rakenneuudistukset – jotka johtuvat muun muassa talouskriisin vaikutuksista, tiukasta maailmanlaajuisesta kilpailusta ja kolmansista maista suuntautuvan teräksen tuonnin kasvusta, tuotantokustannusten kasvusta sekä älykkäiden investointien puutteesta – ovat johtaneet terästeollisuuden kapasiteetin laajamittaiseen alasajoon sekä työvoiman vähentämiseen vuoden 1970 miljoonasta työntekijästä 369 000 työntekijään vuonna 2012, mikä on vaikuttanut tuhoisalla tavalla työllisyyden tasoon kokonaisilla alueilla; ottaa huomioon, että kyseinen kehitys on nopeuttanut nykyistä talouskriisiä, koska vuoden 2008 jälkeen on menetetty yli 60 000 työpaikkaa;
- B. ottaa huomioon terästeollisuuden tuotantopaikkojen rakenteellisen merkityksen paikallistalouksille ja tuotantopaikkojen rakenneuudistusten merkittävät vaikutukset paikallistalouden koko rakenteeseen;
- C. ottaa huomioon, että terästeollisuus tarjoaa raaka-aineita huomattavalle osalle Euroopan teollisuudesta, mikä tekee siitä suhdannevaihteluille alttiimman teollisuudenalan, sillä suhdannekehityksen hidastumiset johtavat tuotannon ylikapasiteettiin, jolla perustellaan liian usein rakenneuudistuksia; ottaa huomioon, että asema tuotantoketjun alkupäässä tekee siitä strategisen teollisuudenalan komission uudelleenteollistumista koskevassa tavoitteessa teollisuuden osuuden kasvattamiseksi 20 prosenttiin Euroopan bruttokansantuotteesta vuoteen 2020 mennessä;
- D. ottaa huomioon, että Euroopan terästeollisuuden kilpailukyky ja työllistämispotentiaali ovat riippuvaisia alan kyvystä tehostaa toimintaansa ja lisätä kierrätystä;
- E. ottaa huomioon, että muihin aloihin verrattuna terästeollisuuden työmarkkinasuhteet ovat vahvasti järjestäytyneet; toteaa, että tämä ominaisuus näkyy alan korkeassa järjestäytymisasteessa, työnantajajärjestöjen vahvassa asemassa ja määrässä sekä työehtosopimusten laajassa kattavuudessa; toteaa, että Euroopan tasolla tämä näkyy siten, että terästeollisuus on ollut edelläkävijä työmarkkinasuhteiden kehittämisessä²;
- F. ottaa huomioon, että OECD ennustaa teräksen maailmanlaajuisen kysynnän lisääntyvän 1,5:stä 2,3 miljardiin tonniin vuoteen 2025 mennessä, mikä antaa terästeollisuudelle vakaat tulevaisuudennäkymät; ottaa huomioon, että Euroopan unionilla on osaamista, taitotietoa, infrastruktuureja ja ensiluokkaisia teollisuuslaitoksia, jotka on mukautettava

¹ Eurofound (2009), 'Representativeness study of the European social partner organisations: Steel industry', <http://www.eurofound.europa.eu/docs/eiro/tn0811027s/tn0811027s.pdf>

² Eurofound (2009).

tulevaisuuden kysyntää varten sen sijaan, että niiden määrää vähennetään tai niitä suljetaan lyhyen aikavälin kannattavuustavoitteiden nimissä tai hypoteettisten muiden markkinoiden avaamiseksi;

- G. ottaa huomioon, että terästeollisuuden tehtaiden sulkeminen ja/tai työntekijöiden vähentäminen koskee usein monia työntekijöitä ja että se johtaa usein työntekijöiden vähentämiseen myös tavarantoimittajayrityksissä ja muissa yrityksissä; ottaa huomioon, että aikaisemmin tämä on vaikuttanut merkittävästi kokonaisten alueiden talousrakenteeseen ja että näin ollen kestävä työllisyyspolitiikka olisi ymmärrettävä myös alueellisen rakennepolitiikan investoinniksi;
 - H. ottaa huomioon, että suunnitellun tehtaiden sulkemisen ja työntekijöiden vähentämisen vuoksi on vaarana, että menetetään peruuttamattomasti valtava määrä yksittäisten työntekijöiden tietämystä ja kokemusta sekä koko teollisuudenalan kokemusta, jota Euroopassa on luotu vuosisatojen ajan;
 - I. ottaa huomioon, että vuonna 2014 Eurofound julkaisee vuotta 2013 koskevan raportin terästeollisuuden alan työssä ilmenevään psykososiaaliseen rasitukseen liittyvistä työmarkkinasuhdekäytännöistä¹;
 - J. ottaa huomioon, että Eurofound julkaisee vuonna 2014 raportin työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun roolista teollisuuspolitiikassa²;
 - K. ottaa huomioon, että Eurofound julkaisee vuonna 2014 viidenteen työoloja koskevaan eurooppalaiseen tutkimukseen sisältyvän alakohtaisen raportin teollisuuden työoloista ja työpaikkojen laadusta³;
1. suhtautuu myönteisesti toimintasuunnitelmaan ja siinä esitettyihin ehdotuksiin ja on vakuuttunut, että on puututtava työpaikkojen vähenemisen perussyihin, mutta pitää huolestuttavana, että terästeollisuutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma ei ole kunnianhimoinen eikä konkreettinen; kehottaa laatimaan nopeasti strategian, joka on resurssitehokkaan talouden tavoitteiden mukainen ja kattaa kauppa-, energia-, energiatehokkuus-, ympäristö-, T&K-, innovointi-, työllisyys- koulutuspolitiikat, jotta voidaan poistaa koulutuksen puutteet, rajoittaa dumpausta ja torjua raaka-ainehintojen vaihtelua ja energianhintojen kohoamista; pyytää näin ollen yksityiskohtaista etenemissuunnitelmaa, joka sisältää toimintasuunnitelman täytäntöönpanon täsmälliset määräajat;
 2. kehottaa lisäämään pyrkimyksiä älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua koskevan Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi vahvistamalla eurooppalaista terästeollisuutta; painottaa tässä yhteydessä, että on tärkeää säilyttää Euroopassa vahva teollisuus pohja; toteaa, että tutkimuksen, kehityksen ja innovaation merkitys kasvaa etenkin sen vuoksi, että on kehitettävä vähemmän resursseja kuluttavia tuotantomenetelmiä, jotka eivät vahingoita eurooppalaisten yhtiöiden kilpailukykyä ja

¹ Eurofound (2014, tulossa), 'Industrial relations practices related to psychosocial constraints at work in the steel sector'.

² Eurofound (2014, tulossa), 'Role of social dialogue in industrial policies'.

³ Eurofound (2014, tulossa), 'Working conditions and job quality in manufacturing: sectoral information sheet from the 5th European Working Conditions Survey'.

jotka edistävät työllisyyttä;

3. suosittelee myös, että jäsenvaltiot investoivat inhimilliseen pääomaan ja parantavat edellytyksiä, joiden mukaisesti voidaan käyttää oikeutta koulutukseen ja oppisopimuskoulutukseen, ja mahdollistetaan siirtyminen eri koulutusjärjestelmien välillä, jotta voidaan sekä ennakoida terästeollisuudesta uuteen teknologiaan, vihreään ja vähän energiaa käyttävään talouteen perustuvan teollisuuden vaatimaa pätevän työvoiman tarvetta että vastata siihen ja vahvistaa myös koko tuotantoketjuja myös perusterästeollisuudessa, jonka osuus on olennainen korkean teknologian teollisuudenalojen kehittämisen yhteydessä;
4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita arvioimaan terästeollisuuden tulevaa työllisyyskehitystä koko unionissa ja yksittäisissä jäsenvaltioissa sekä kannustamaan jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia laatimaan asianmukaiset suunnitelmat, jotka koskevat alan työntekijöiden koulutusta, uudelleen koulutusta, liikkuvuutta ja uudelleen sijoittamista; korostaa, että koulutusta ja työllisyyttä koskevat unionin tuet ovat tärkeitä teollisuuden muutosprosessissa, jotta voidaan ylläpitää ja kehittää osaamista ja taitotietoa; ennakoida taitojen kysyntä, edistää koulutusta ja kehittää osaamista; kehottaa säilyttämään ne ja valvomaan niiden käyttöä; on huolissaan siitä, ettei ole olemassa järjestelmällisiä keinoja sukupolvenvaihdoksen ja tulevan osaamisvajeen sekä taitotiedon ja ammattitaidon menettämisen ratkaisemiseksi, ja pitää työvoiman ja osaamisen säilyttämistä elintärkeänä, koska niillä on tulevaisuuden kannalta erittäin suuri merkitys;
5. katsoo, että teräksen kysynnän lisääminen edellyttää tervettä talouskasvua ja että myös suuret infrastruktuurihankkeet lisäävät kysyntää ja työllisyyttä;
6. kehottaa tarkistamaan kilpailupolitiikkaa ja valtiontukisääntöjä¹ siten, että on mahdollista edistää investointeja tutkimus- ja kehitystoimintaan, työllisyyteen ja koulutukseen luodaan työntekijöille mahdollisuus osallistua yrityksen omistukseen kriisitilanteissa, jotta voidaan palkita kestäviin ja laadukkaisiin työpaikkoihin tehdyistä investoinneista, välttää massiiviset tuotantokyvyn leikkaukset sekä estää tuotantokapasiteetin siirtäminen toisiin valtioihin ja tuonnin lisääminen väliaikaisen ylituotannon yhteydessä, mikä on väliaikainen ilmiö, koska maailmanlaajuisen kysynnän odotetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2050 mennessä; pitää myönteisinä komission julkista kuulemista tästä aiheesta ja nopeasti annettavia ehdotuksia;
7. kehottaa työmarkkinaosapuolia osallistumaan kansallisella tasolla aktiivisemmin keskusteluun eurooppalaista terästeollisuutta koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta;
8. pitää myönteisinä kahta unionin toimialakohtaista välinettä, joihin työmarkkinaosapuolet osallistuvat ja joita ovat Euroopan tason työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua edistävät neuvottelukomiteat ja teräsalaa käsittelevä korkean tason työryhmä, koska ne ovat vaikuttaneet myönteisesti alan teollisuuspoliittisten kysymysten ratkaisemiseen; kannattaa korkean tason työryhmän toiminnan jatkamista;

¹ Euroopan parlamentin päätöslauselma EU:n terästeollisuudesta ((2012/2833(RSP)), Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0509.

9. kannattaa velvoitetta jatkuvaan sosiaaliseen vuoropuheluun työntekijöiden edustajien kanssa; kehottaa lisäämään työnantajien ja työntekijöiden edustajien yhteistyötä kaikilla tasoilla (unionin tasolle sekä kansallisella, alueellisella ja yritysten tasolla) toimintasuunnitelman täytäntöön panemiseksi; korostaa, että on toteutettava tehokkaammin voimassa olevaa unionin sääntelykehystä, joka koskee työntekijöille tiedottamista ja työntekijöiden kuulemistä; korostaa työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun lisärakenteiden myönteistä vaikutusta teräsalalla; kehottaa näin olen komissiota antamaan parlamentin valiokunta-aloitteisen mietinnön 2012/2061¹ perusteella säädösehdotuksen työntekijöiden osallistumisesta rakennemuutoksen tapauksessa; kehottaa myöntämään teräsalan yritysneuvostoille ja ryhmäneuvostoille uusia oikeuksia ja enemmän vastuuta;
10. korostaa, että tarvitaan pitkäkestoisia strategioita, jotka mahdollistavat yritysten ja työntekijöiden sopeutumisen rakenteellisiin muutoksiin ja joilla ennakoidaan samalla muutoksia sekä minimoidaan sosiaalisia vaikutuksia; kehottaa toistamiseen antamaan säädöksen, joka koskee työntekijöille tiedottamista ja heidän kuulemistaan sekä rakennemuutoksen ennakointia ja hallintaa; pitää erityisen tärkeänä rakennemuutoksen pitkän aikavälin suunnittelua, jolla varmistetaan asteittainen siirtyminen, jos työvoimavaatimukset muuttuvat; korostaa, että osaamistasojen olisi oltava sellaisia, että voidaan taata työllisyys ja mahdollistaa tarvittaessa siirtyminen uusiin tuotanto- ja liiketoimintamalleihin;
11. korostaa, että terästeollisuuden työntekijät katsovat olevansa heikosti koulutettuja nykyisiin työtehtäviinsä huomattavasti todennäköisemmin kuin muun teollisuuden työntekijät; vaatii merkittäviä investointeja osaamiseen ja koulutukseen, jotta voidaan vähentää ammattitaidon kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuutta teräsalalla ja varmistaa alan kilpailukyky ja elinkelpoisuus tulevaisuudessa;
12. vaatii valinnaisia oikeudellisia puitteita kansainvälisten ammattiliittojen ja yritysten välisiä kansainvälisiä yrityskohtaisia sopimuksia varten;
13. suhtautuu myönteisesti siihen, että metallintyöstöala koordinoi työehtosopimusneuvotteluja rajat ylittävällä tasolla ja kehottaa teräsalan työmarkkinaosapuolia hyödyntämään mahdollisimman hyvin ylikansallista vuoropuhelua, jotta voidaan torjua palkkojen alentamiseen ja työolojen heikentämiseen liittyviä paineita;
14. vaatii, että kaikissa hallinnon päätöksissä sovelletaan oikea-aikaisesti ja kattavasti työntekijöiden ja heidän edustajiensa yksilöllisiä ja kollektiivisia oikeuksia koskevia nykyisiä direktiivejä (työntekijöiden joukkovähentämistä koskeva direktiivi 98/59/EY, yritysten luovutusta koskeva direktiivi 2001/23/EY, tiedottamiseen ja kuulemiseen liittyviä puitteita koskeva direktiivi 2002/14/EY, eurooppalaisia yritysneuvostoja koskeva direktiivi 2009/38/EY, henkilöstön osallistumista koskeva direktiivi 2001/86/EY jne.) ja että työntekijöitä ja heidän edustajiaan ei jätetä käsittelyn ulkopuolelle valmiita päätöksiä esittämällä;
15. panee merkille, että unionin päästökauppajärjestelmä hyödyttää sähköntuottajia, jotka voivat siirtää lisäkustannukset sähkön hintoihin kuluttajan maksettavaksi, mutta

¹ Euroopan parlamentin päätöslauselma työntekijöille tiedottamisesta ja heidän kuulemisestaan sekä rakennemuutoksen ennakoinnista ja hallitsemisesta (2012/2061(INI)), Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0005.

terästeollisuus ei voi nostaa hintoja maailmanlaajuisilla markkinoilla, minkä seurauksena työllistymismahdollisuuksia siirtyy kolmansiin valtioihin;

16. korostaa, että mahdollisimman useaa osapuolta kattavan sitovan kansainvälisen ilmastonmuutossopimuksen avulla eurooppalaisia terästehtaita voidaan tietyssä määrin suojata ympäristöperusteiselta ja sosiaaliselta polkumyynniltä;
17. kehottaa käyttämään Euroopan sosiaalirahastoa työntekijöiden uudelleen kouluttamiseen ja uusien taitojen kehittämiseen sekä elinikäisen oppimisen parantamiseen siten, että sillä vastataan osaamisen, osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamisen sekä muutoksen ennakkoinnin tarpeeseen terästeollisuuden alalla, sekä siten, että otetaan huomioon tarve siirtyä kohti vähemmän resursseja kuluttavaa taloutta;
18. kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään täysimääräisesti Euroopan globalisaatorahastoa (EGR) lyhyen aikavälin toimenpiteenä, jos tehtaita suljetaan tai työntekijöitä vähennetään merkittävästi; muistuttaa näkemyksestään, jonka mukaan EGR:n toimenpiteiden muodon olisi oltava yhteensopiva resurssitehokkaaseen ja ympäristön kannalta kestävään talouteen siirtymisen kanssa;
19. korostaa, että työhön liittyviä psykososiaalisia rasitteita koskevan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun parantamiseksi Euroopan teräsalalla olisi kiinnitettävä erityistä huomiota työolojen erityispiirteisiin, alakohtaisten syiden – kuten teräksentuotantotyön raskaan luonteen, työvoiman erityisominaisuuksien (miesvaltaisuus, korkea ikä), ympäristöön liittyvien huolenaiheiden, teknologisten innovaatioiden levittämisen ja Euroopan terästeollisuuden merkittävien rakenneuudistusten – tunnistamiseen sekä näiden syiden työntekoon kohdistuvien vaikutusten tarkistamiseen, jotta voidaan tehostaa alakohtaista näkemystenvaihtoa ja pohtia ennalta ehkäiseviä käytäntöjä; korostaa myös, että kaikki keskeiset ennalta ehkäisevät toimijat (unionin, kansallisella tai paikallisella tasolla), mukaan lukien yritysten johto, työterveys- ja turvallisuusyksiköt, työntekijöiden edustajat jne., voivat ehkäistä työn psykososiaalisia rasitteita kaikilla torjunnan tasoilla, eli voivat parantaa edelleen sekä terveyttä että suorituskykyä;
20. kehottaa ottamaan unionin uuden työterveys- ja työturvallisuusstrategian määrittelyssä sekä eläkettä koskevissa ohjeasiakirjoissa huomioon terästeollisuuden työntekijöiden ja alihankkijoiden työn raskauden ja rasittavuuden¹; korostaa, että unionin 28 jäsenvaltion teräsalan työntekijöillä on keskimääräistä suurempi työstressiriski, koska työtehtäviensä vuoksi he ovat alttiita fyysisille riskeille ja terveysongelmille;
21. korostaa, että unionin on suojattava terästeollisuutensa työpaikkoja ja sosiaalisia normeja kauppasuhteissaan, laatiessaan kauppasopimuksia ja kolmansien maiden yritysten pääsyä julkisten hankintojen markkinoille koskevaa lainsäädäntöä sekä niissä liian harvinaisissa tapauksissa, joissa se hyödyntää käytössään olevia välineitä, joilla torjutaan kolmansien maiden yritysten vilpillistä kilpailua;
22. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita panemaan täytäntöön tarvittavat määräykset, joiden avulla voidaan kehittää unionin teollisuuspolitiikkaa, jota jäsenvaltioiden välinen tämänhetkinen kilpailu ei heikennä; suosittaa mainittua tarkoitusta varten lähentämään

¹ Eurofound (valmistuu tammikuussa 2014).

kansallisia sosiaalisia normeja sekä asettamaan unionissa sovellettavan yritysten vähimmäisveroasteen.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	5.12.2013
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 29 -: 2 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Thomas Händel, Stephen Hughes, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Gabriele Stauner, Jutta Steinruck, Inês Cristina Zuber
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto